

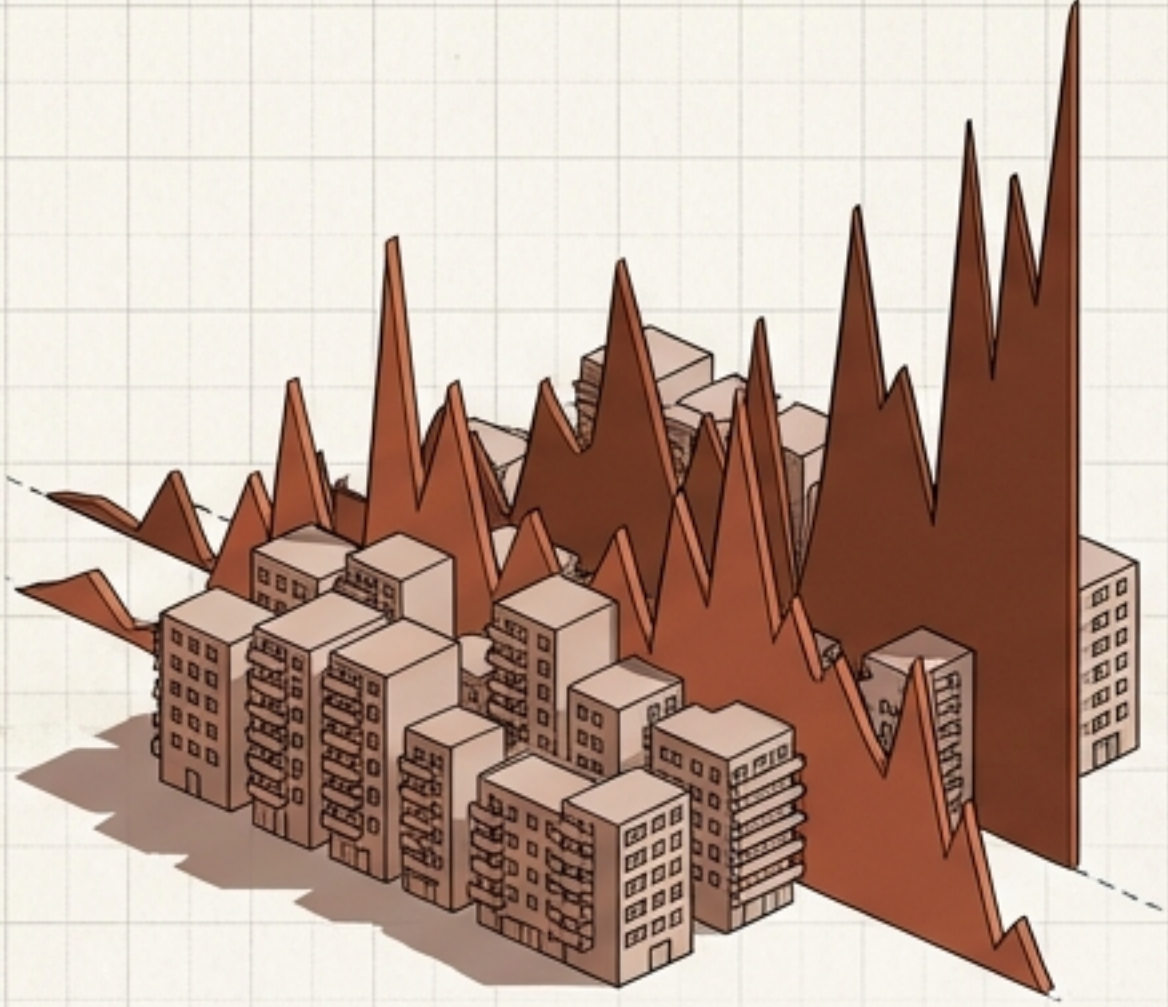
Rant Ekonomisinden Kentsel Adalete

Şehirlerimizi 'Cüzdan' tahakkümünden kurtarıp 'Vicdan' ve bilime teslim edecek radikal bir sistem restorasyonu.

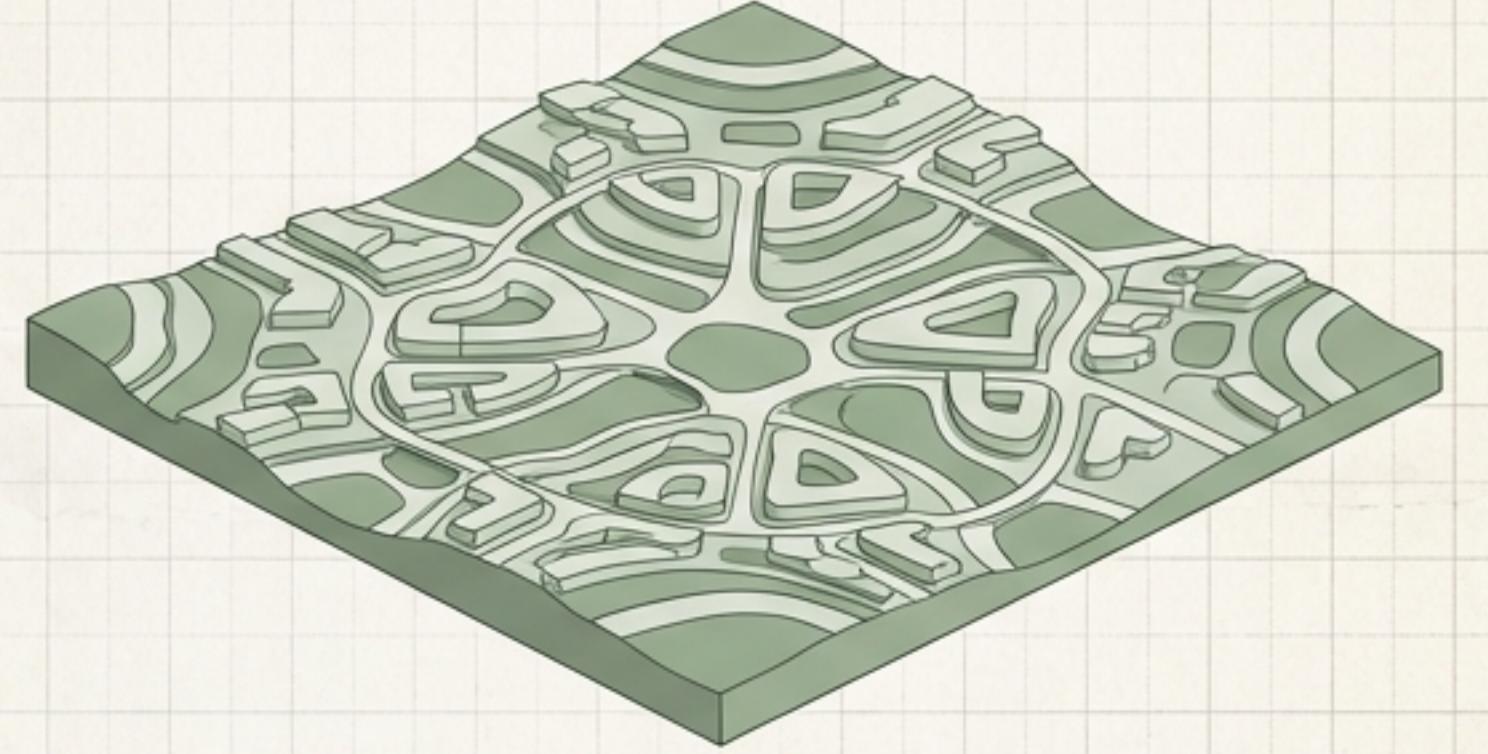
DOSYA NO: 3194 | KENT SİCİLİ PROTOKOLÜ

Şehirler Ortak Vicdanımızdır, Binalardan Oluşan Yığınlar Değil

Tahakküm (Cüzdan)

Bir çocuğun, ebeveyninin emeğiyle barınma hayali kuramadığı bir düzende, mülkiyet hukuku değil, rant ekonomisi galip gelmiştir.

Restorasyon (Vicdan)

İmar kanunundan ceza hukukuna uzanan radikal, yasal ve idari bir müdahale ile kentsel adaleti yeniden inşa etmek teknik bir zorunluluktur.

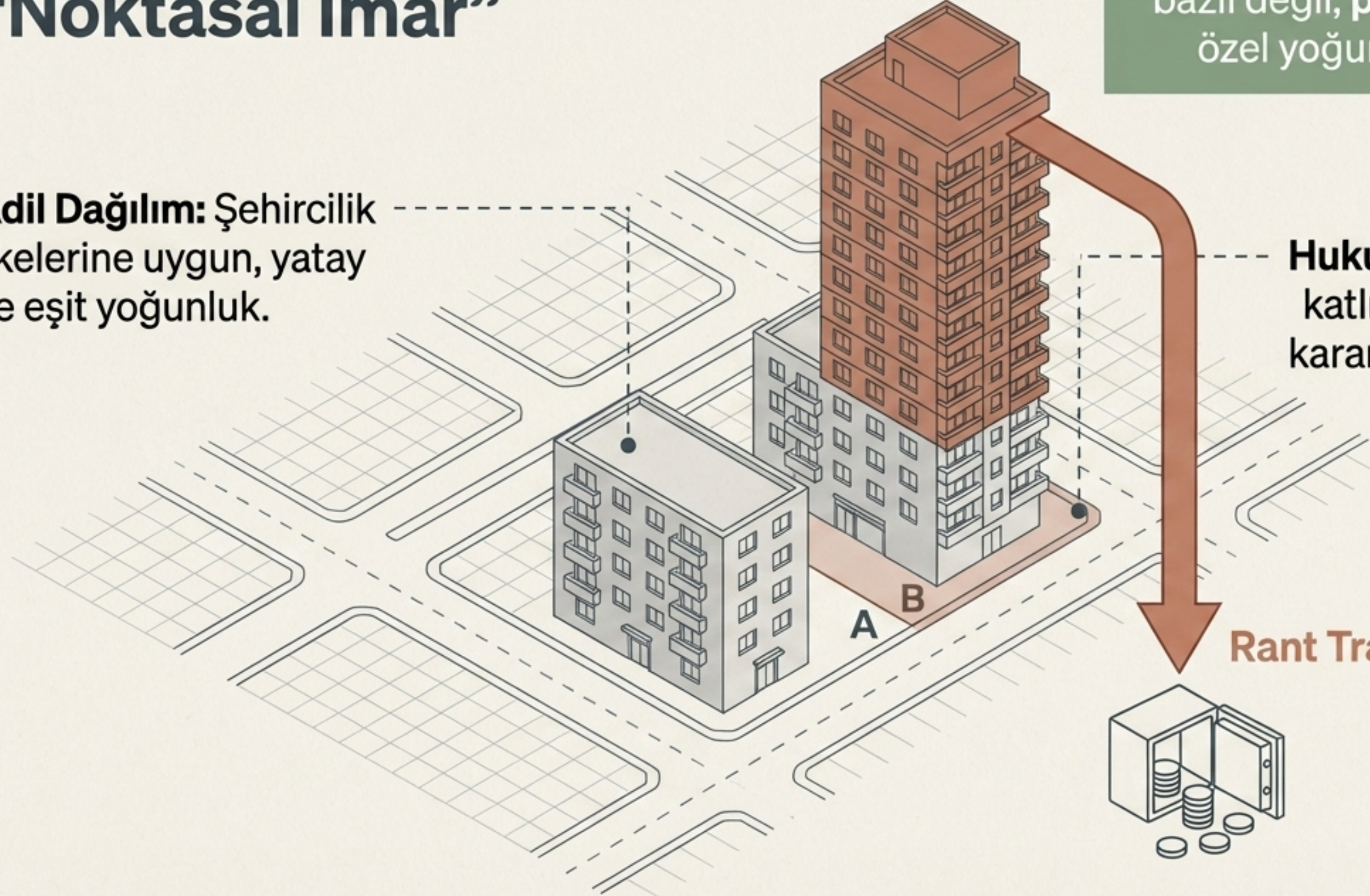
**Bu karanlık tablo bir kader değildir.
Çalınan geleceğimizi geri alma mücadelesidir.**

Teşhis: İki Farklı Kent Paradigması

	Rant Şehri	Adil Şehir
Değerin Kaynağı	Siyasi kararlar ve “gece yarısı imzaları”	Toplumsal yatırımlar ve bilimsel planlama
İmar Yetkisi	Siyasetin finansman aracı (Tekil karar verici)	Bağımsız denetim kurullarının onayına tabi
Değer Artışının Adresi	Bireysel şahıs veya müteahhit cüzdanı	%100 oranında kamu payı (DAP)
Konut Stratejisi	Şehri gettolara bölen izole lüks projeler	Kentsel karma model (Zorunlu sosyal konut kotası)

İhanetin Anatomisi: “Noktasal İmar”

Adil Dağılım: Şehircilik ilkelerine uygun, yatay ve eşit yoğunluk.

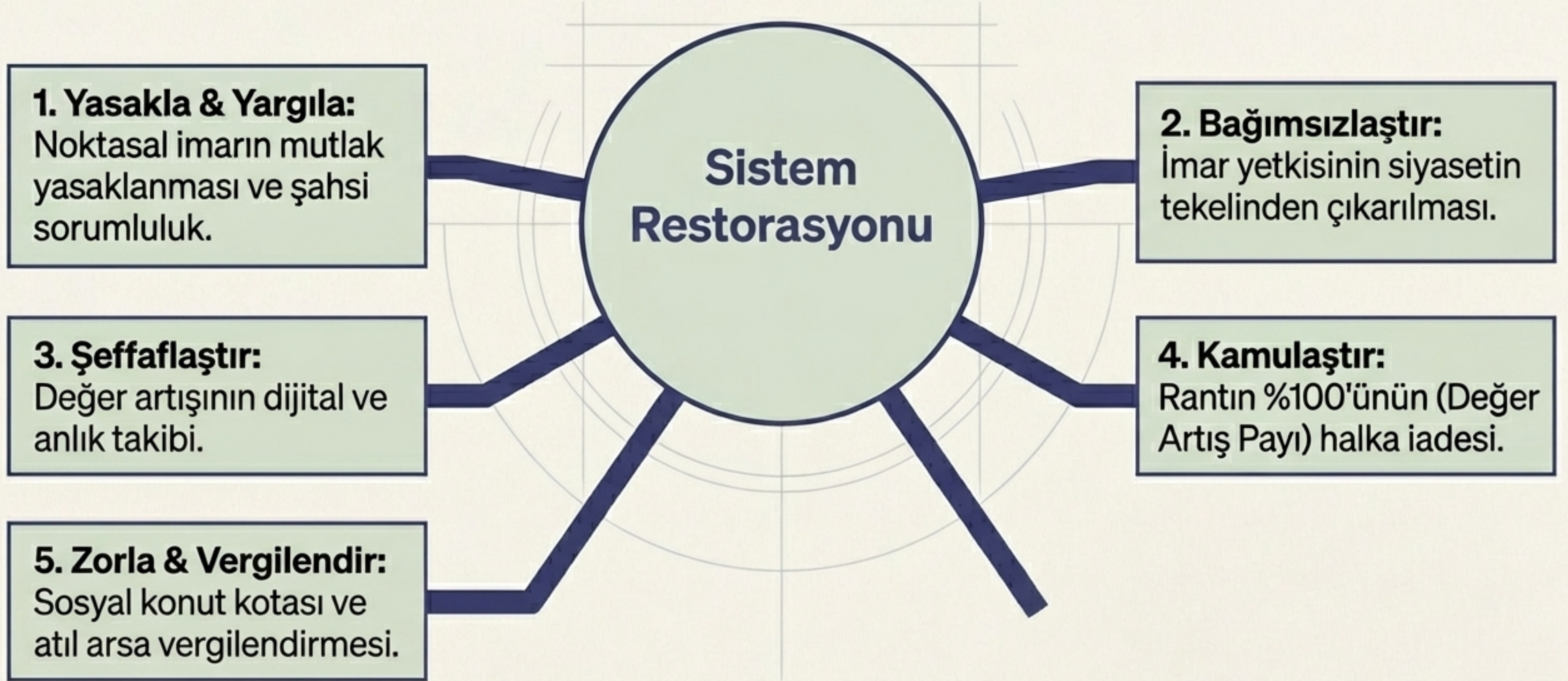

Rantın en büyük kaynağı mahalle bazlı değil, **parsel bazlı, şahsa özel yoğunluk artışlarıdır.**

Hukuk İhlali: Yan parsel 5 katlıken, diğerinin siyasi kararlarla 15 kata çıkarılması.

Rant Transferi

Çıkış Yolu: 5 Sütunlu Hukuki ve İdari Restorasyon

İyi niyet temennileriyle değil, mülkiyet ve vergi sistemini baştan yazan yasal bir yol haritası.

1. “Noktasal İmar” Suç Sayılmalıdır

Yasal Öneri:

3194 Sayılı İmar Kanunu'na “**Parsel Bazlı Yoğunluk Artışı Yapılamaz**” hükmü mutlak bir yasak olarak eklenmelidir.

Kişisel Sorumluluk Yaptırımı (TCK Madde 257):

- Şehircilik ilkelerine aykırı imar değişikliklerine onay veren meclis üyeleri ve bürokratlar, görevi kötüye kullanmaktan yargılanmalıdır.
- Bu fiiller “kamuyu zarara uğratmak” kapsamında değerlendirilmeli ve doğan zarar yetkililerin şahsi mal varlıklarıyla tazmin edilmelidir.

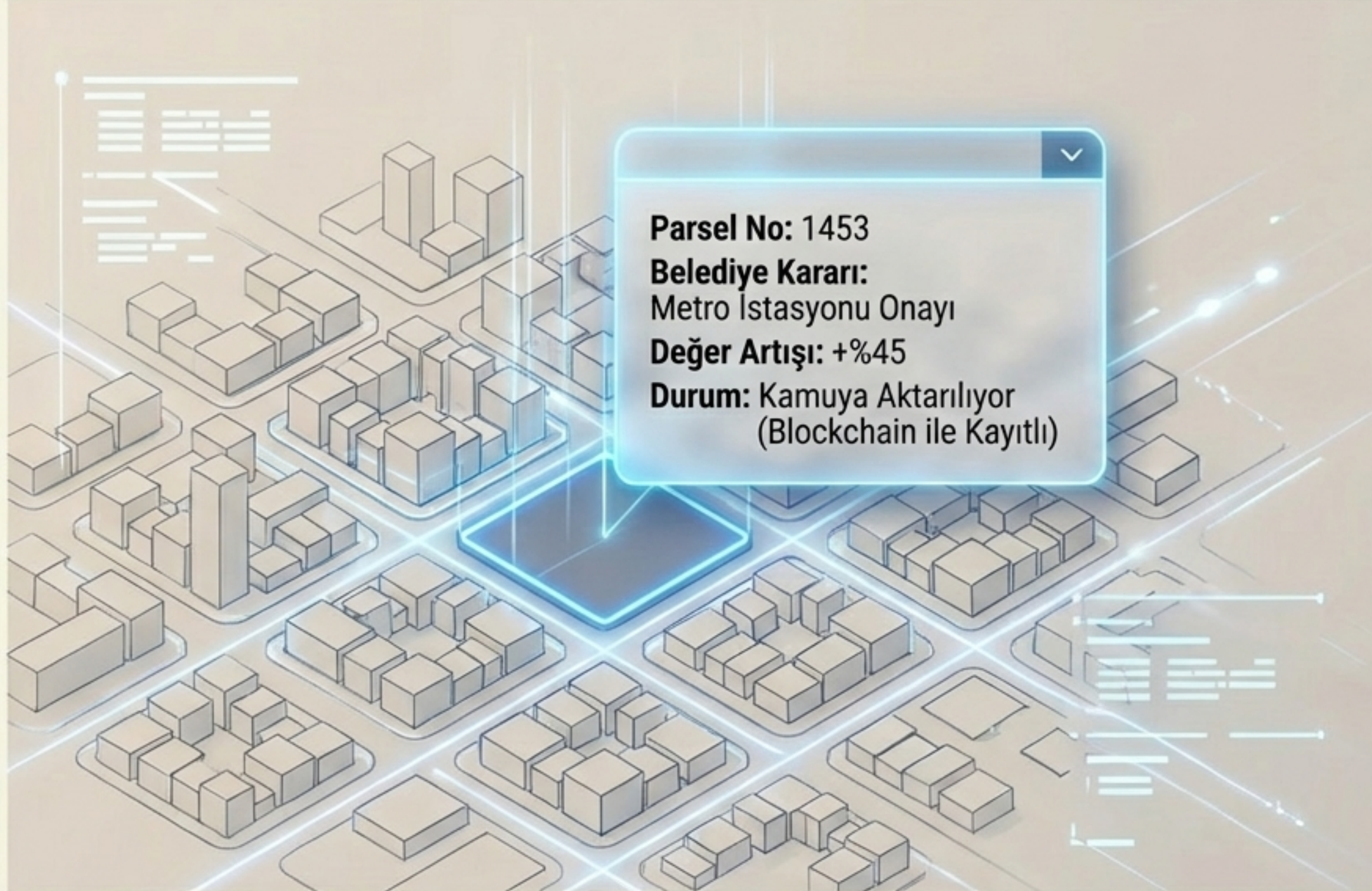
Hakim ile savcının aynı kişi olması ne kadar hukuksuzsa, siyasetin imar planında tek karar verici olması da o kadar hukuksuzdur.

2. İmar Yetkisi Siyasetin Finansman Aracı Olmaktan Çıkarılmalıdır

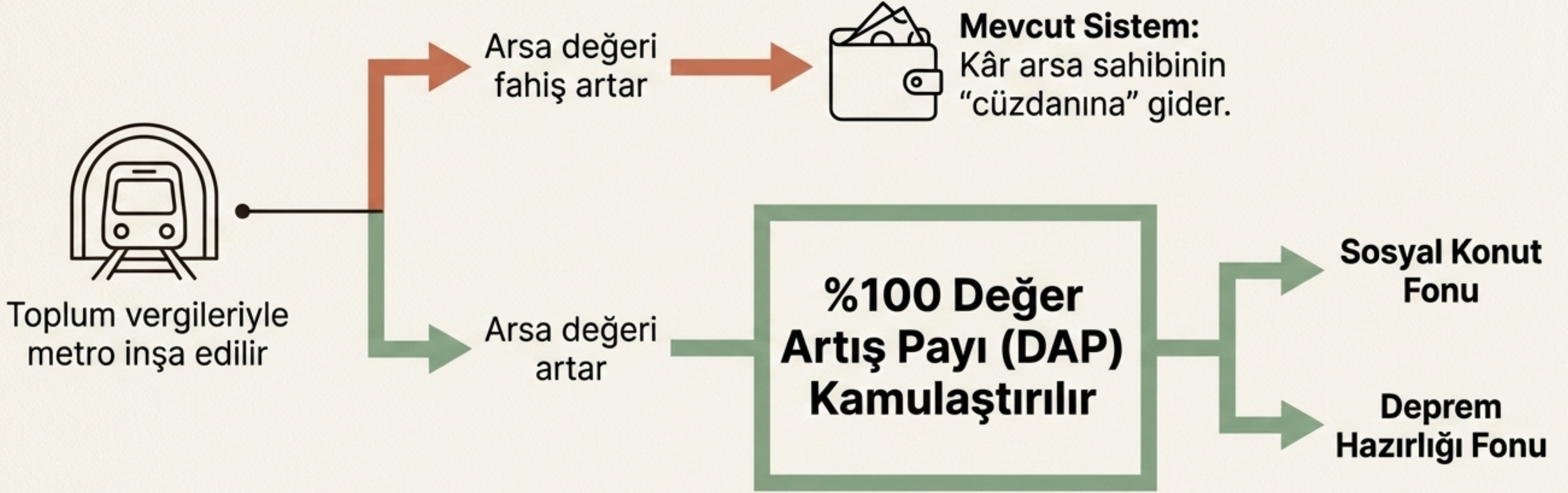
- **Bağımsız Denetim Üst Kurulu:** İmar planları; üniversiteler, ilgili meslek odaları ve sivil toplum kuruluşlarından oluşan kurulların onayından geçmeden yürürlüğe giremez.
- **Bilimsel Filtre:** Kararlar siyasilerin oy kaygısıyla değil, jeolojik, ekolojik ve demografik taşıma kapasitelerine göre alınır.

3. Şeffaflık Dijitalleşmelidir: 'Kent Karnesi'

- Şehrin her metrekaresindeki değer değişimi **Blockchain tabanlı** bir sistemle halka açık, değiştirilemez bir sicile işlenmelidir.
- Kimin arsasının değeri, hangi kamu kararıyla ne kadar arttı sorusu anlık olarak yanıt bulmalıdır.

4. Rantın Tamamı Kamulaştırılmalıdır (Değer Artış Payı Reformu)

- **Toplumun Yarattığı Değer:** Toplumun vergileriyle yapılan yatırımlar sonucu artan arsa değeri şahsi başarı değildir.
- **Sistemi Temizleyen Caydırıcılık:** Değer artışının %100'ü kamuya aktarılırsa, müteahhitler kişiye özel imar peşinde koştaktan vazgeçecek, sistem kendiliğinden temizlenecektir.

5. 'Boş Arsa' ve 'Stokçuluk' Vergisi

Sorun: Şehir merkezlerinde imarlı arsaları boş tutarak fiyatların fahiş artmasını beklemek, halkın barınma hakkına vurulan doğrudan bir darbedir.

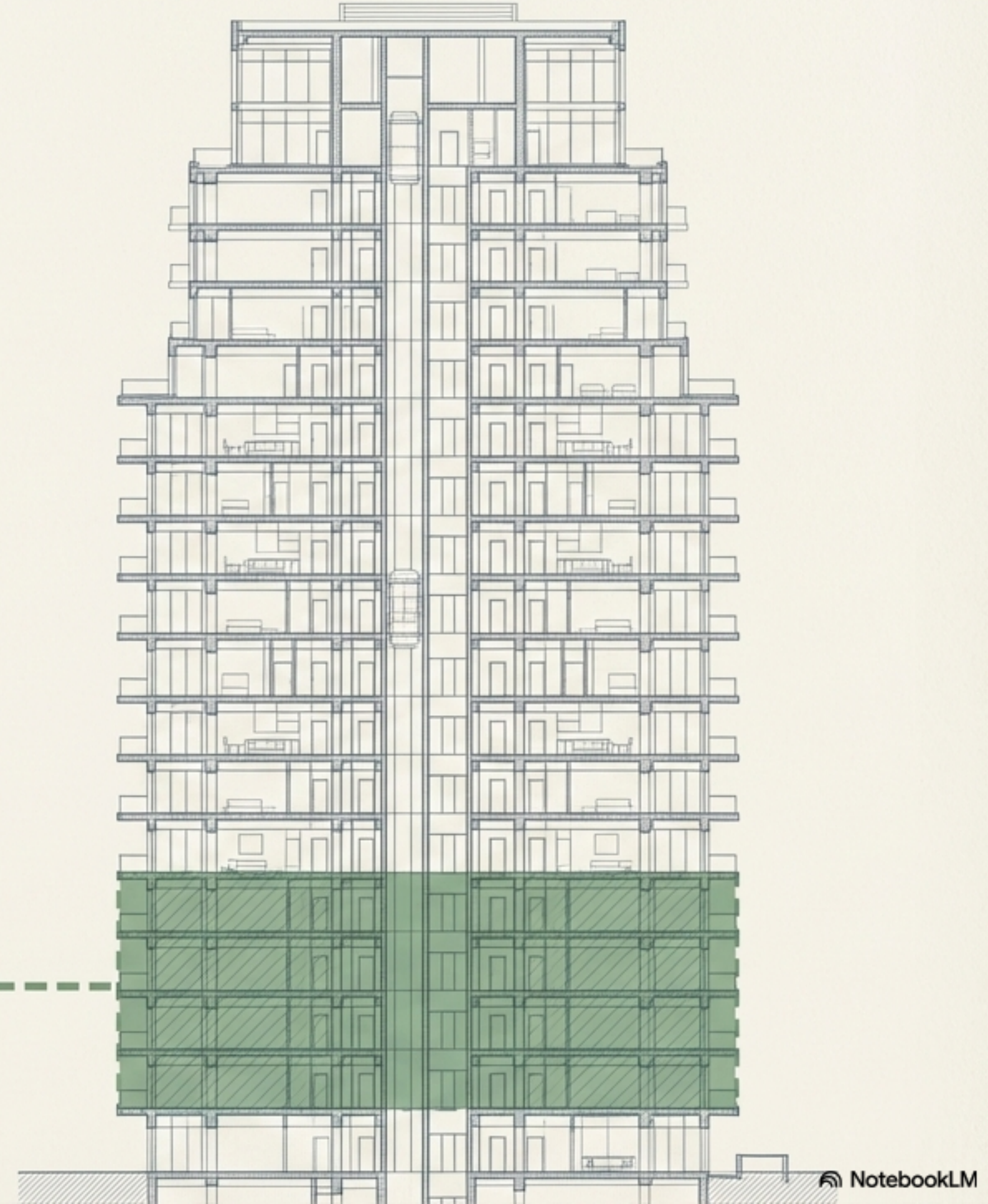
Çözüm (Atıl Arsa Vergisi): İmarlı olup da makul sürede (örn. 3 yıl) inşaatına başlanmayan arsalar için, Yüksek Değerli Konut Vergisi benzeri artan oranlı bir ceza vergisi getirilmelidir.

Sonuç: Arsa pasif bir yatırım ve spekülasyon aracı olmaktan çıkarılıp, çıkarılıp, kentsel üretime zorlanacaktır.

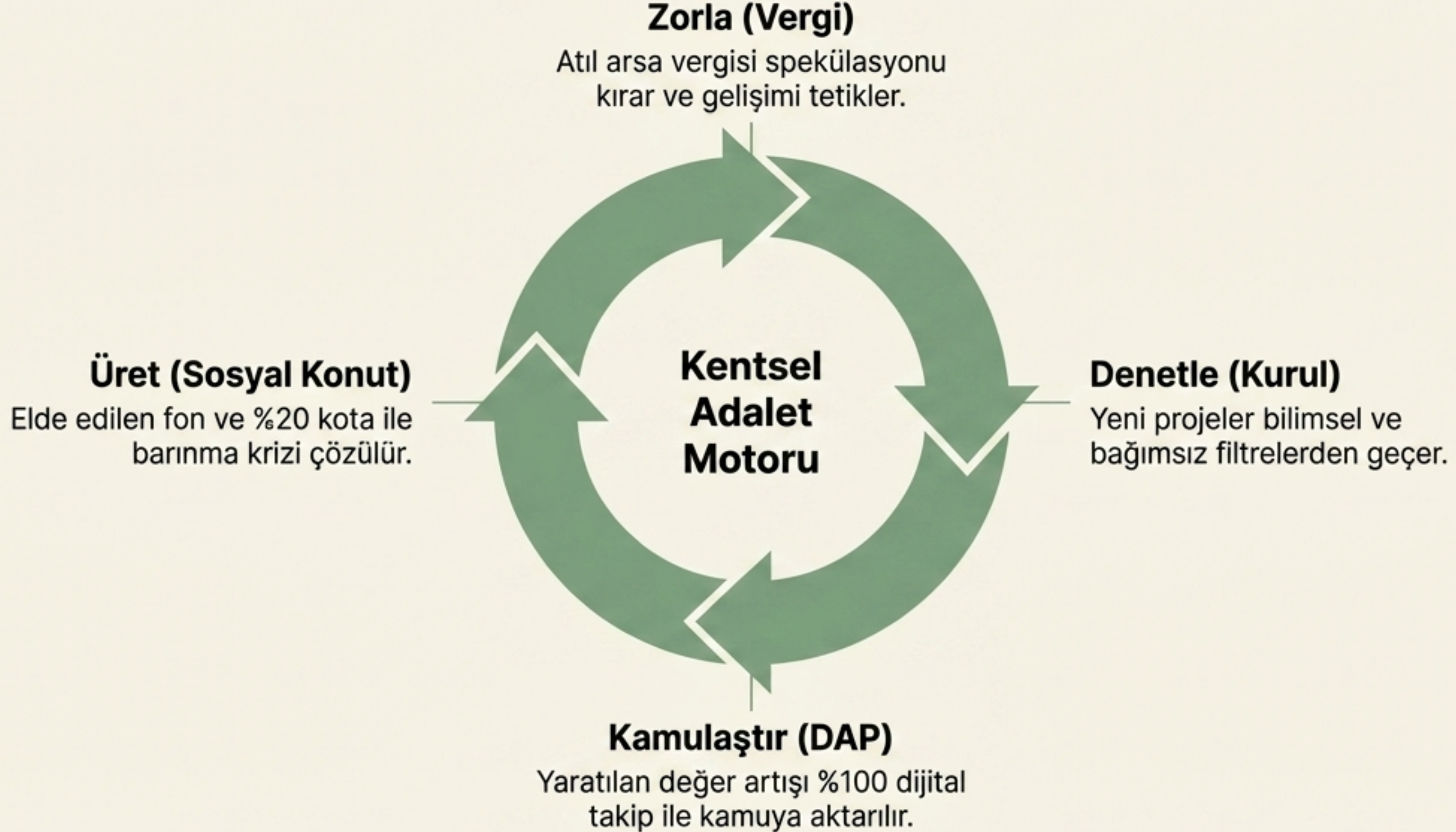
6. Sosyal Konut Zorunluluđu (Kentsel Karma Model)

- Lüks projelerle şehirleri gelir gruplarına göre gettolara bölen düzene son verilmelidir.
- Belirli bir metrekare büyüklüğünün üzerindeki her yeni konut projesi, kapasitesinin en az %20'sini piyasa değeri altında 'sosyal konut' olarak üretmek zorundadır.
- Bu konutlar yerel yönetimler aracılığıyla dar gelirli vatandaşlara tahsis edilir.

Yasal Kota: %20 Erişilebilir/Sosyal Konut -----

Sistemik Sentez: Kendi Kendini Temizleyen Ekosistem

Reformlar tekil birer yasa değil, rant ekonomisini yapısal olarak imha eden kapalı devre bir sistemdir.

Hukuki ve Küresel İskelet: İmkansız Değil, Uygulanmış

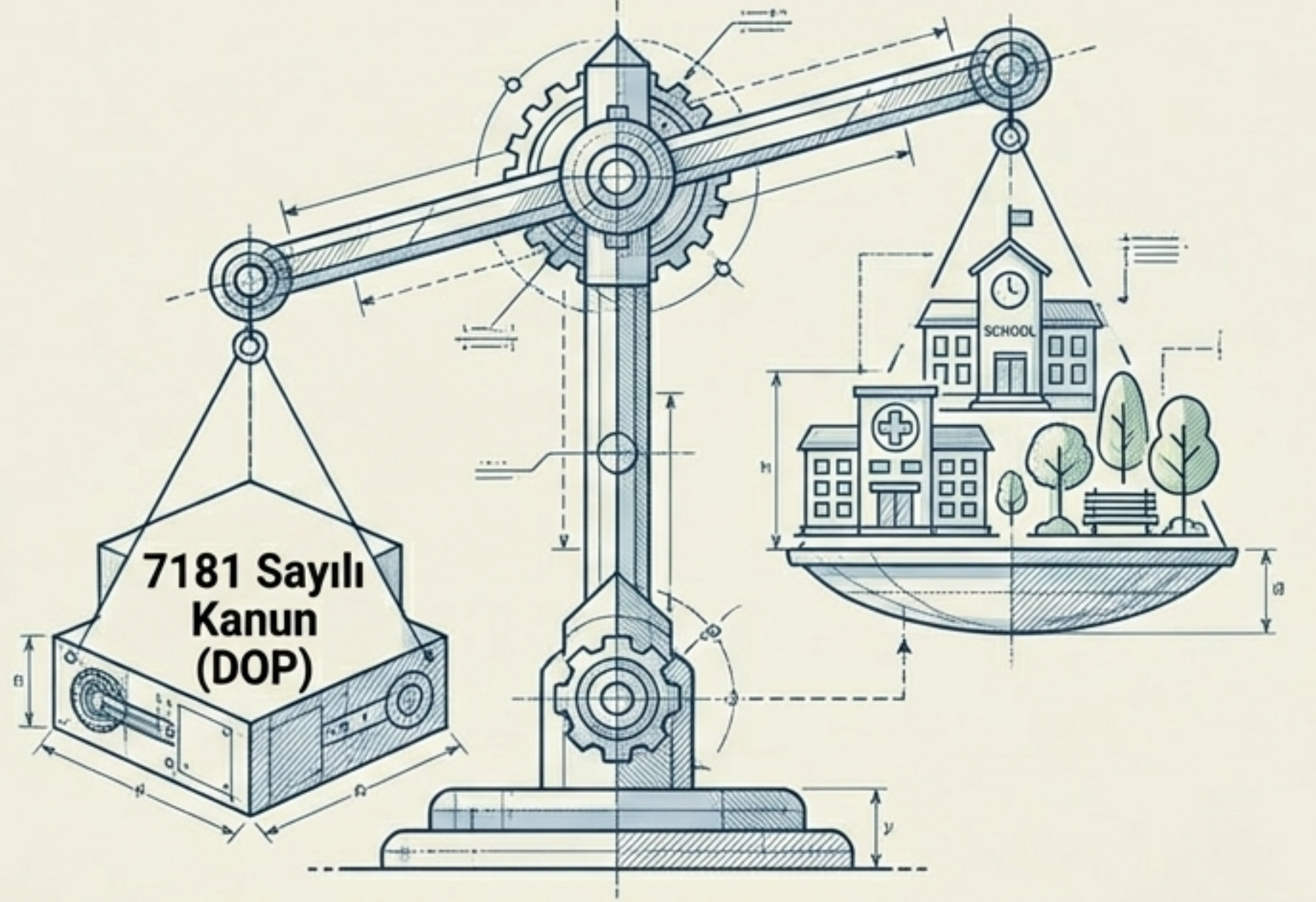
<u>Tema</u>	<u>Türkiye Hukuki Dayanaęı</u>	<u>Küresel Karşılığı</u>
Rantın Engellenmesi	Danıştay 'Kamu Yararı' İçtihatları ve 3194 Sayılı Kanun	İspanya Toprak Kanunu (İmar hakkı mülkiyetin doğal parçası değil, devlet imtiyazıdır).
Değer Yakalama	%45 DOP (Düzenleme Ortaklık Payı) ve 2020 DAP Yönetmelięi	Hollanda 'Aktif Arazi Politikası' (Belediyelerin planlama öncesi toprak alımı).
Karma Yařam	Anayasa Sosyal Devlet İlkesi	ABD & Avrupa 'Inclusionary Zoning' (Zorunlu Sosyal Konut Kotası - %10-%25).

Hukuki Tuzak: 'Kamu Yararı'nın Yeniden Tanımlanması

Yanılığ: 7181 sayılı Kanun ile belirlenen %45 Düzenleme Ortaklık Payı (DOP) kesintisi, genellikle sadece fiziki altyapı (yol, yeşil alan) için kullanılarak rant artışı meşrulaştırılmaktadır.

Gerçek (Anayasa Mahkemesi Kararları):

'Kamu Yararı', kişilerin çıkarlarından bağımsız, toplumun genel refahını koruyan üstün menfaattir.

Sonuç: Eğer DOP kesintisi bölgenin sosyal donatılarını (okul, hastane, kreş) tam olarak karşılamıyorsa, o parselde yapılan yoğunluk artışı hukuka mutlak aykırıdır. İdari yargı yolu derhal işletilmelidir.

“Eğer bir çocuk, babasının kazancıyla bir ev sahibi olma hayali kuramıyorsa; o şehirde ‘cüzdan’ galip gelmiş, ‘vicdan’ sürgüne gönderilmiştir.”

Bu manifesto, sadece teknik bir düzenleme talebi değil; müşterek vicdanımız olan şehirleri, rantın işgalinden kurtarma ve adaleti tuğla tuğla yeniden örme iradesidir. Sistemik restorasyon, bugün başlamalıdır.